

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/46/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205116
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122205116.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., právne zastúpený: JUDr. Michal Kizák, advokát, so sídlom Masarykova 2, 080 01 Prešov, IČO: 52 650 880, proti žalovanej: E. F., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/X, XXX XX C., právne zastúpený: Mgr. Adrián Fabian, advokát, so sídlom Tkáčska 2, 080 01 Prešov, IČO: 37 941 682, o určení, že vec patrí do dedičstva takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieťa.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou súdu 31.5.2022 sa žalobkyňa domáhala oproti žalovanej určenia, že vec patrí do dedičstva na tom skutkovom základe, že strany sporu sú sestry a zároveň dcéry F. G., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. XX, XXX XX C. (ďalej len „poručiiteľka“). Počnúc dňom 08.01.2020 je žalovaná výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti, ktorá je zapísaná v liste vlastníctva č. XXXXX, k. ú. C., obec C., okres C. a to byt č. XX nachádzajúci sa na X. poschodí bytového domu s. č. XXXX, vchod č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcela C KN č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.068 m², vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach bytového domu, spoločných zariadeniach bytového domu a na príslušenstve vo veľkosti XX/XXXX k celku (ďalej len „byt“).

Žalovaná obdržala byt, špecifikovaný v predchádzajúcom odseku, od poručiiteľky a to na základe darovacej zmluvy uzavretej krátko pred koncom roku 2019 (konkrétny dátum uzavretia darovacej zmluvy nie je zverejnený v katastri nehnuteľností, preto žalobkyňa tento dátum nepozná). Pár dní po smrti poručiiteľky žalovaná žalobkyni oznámila, že v nadchádzajúcom dedičskom konaní po poručiiteľke sa ako majetok nebude prejednávať byt, pretože jeho výlučnou vlastníčkou poručiiteľka už v čase svojej smrti nebola. Až do tohto momentu, tzn. do oznámenia podľa predchádzajúceho odseku, žalobkyňa nemala žiadnu vedomosť o tom, že byt, v ktorom poručiiteľka žila a v ktorom žalobkyňa poručiiteľku spoločne so svojim manželom a deťmi pravidelne navštevovala, odo dňa 08.01.2020 nepatrí poručiiteľke, ale žalovanej. Žalobkyňa sa de facto okamžite po overení si tvrdenia žalovanej o tom, že poručiiteľka v čase smrti už nebola vlastníčkou bytu, obrátila na advokáta.

Žalobkyňa je bez akýchkoľvek pochybností presvedčená o tom, že poručiiteľka by dobrovoľne a za obvyklých (štandardných) okolností nikdy bezodplatne nepreviedla vlastníctvo k bytu len na jednu zo svojich dcér. Žalobkyňa odôvodňuje svoje presvedčenie podľa predchádzajúcej vety predovšetkým nasledovnými okolnosťami. Poručiiteľka žila po smrti svojho manžela (otca strán sporu) od roku 2016 v byte sama s tým, že postupom času mala čoraz viac zdravotných ťažkostí, ktoré zväčša súviseli s jej

narastajúcim vekom. Nielen počas tohto obdobia (tzn. nielen od smrti manžela poručiťky) ju pravidelne navštevovala tak žalovaná so svojou rodinou, ako aj žalobkyňa so svojou rodinou. Poručiťka sa nikdy počas predmetných návštev ani mimo nich nikomu ani len náznakom nezmenila o tom, aby mala vôľu prenechať svoj majetok len jednej zo svojich dcér. Poručiťka mala rovnako tak rada žalovanú, ako aj žalobkyňu. Rovnako tak mala poručiťka rada manžela žalobkyne, ako aj bývalého manžela žalovanej (žalovaná je rozvedená) a v neposlednom rade mala poručiťka nesmierne rada všetkých svojich šesť vnúčat (žalobkyňa je matkou štyroch detí a žalovaná je matkou dvoch detí). Inými slovami povedané, poručiťka veľmi dobre vychádzala tak so žalobkyňou a s jej rodinou ako aj so žalovanou a s jej rodinou, preto si žalobkyňa nevie vysvetliť, prečo by sa poručiťka náhle dva roky pred svojou smrťou a bez akéhokoľvek rozumného dôvodu rozhodla darovať de facto celý svoj majetok len jednej zo svojich dcér. Žalobkyňa má za to, že poručiťka nedarovala byť žalovanej dobrovoľne, ale stalo sa tak pod psychickým nátlakom zo strany žalovanej a navyše tiež v rozpore s dobrými mravmi. Ako psychický nátlak na poručiťku zo strany žalovanej vníma žalobkyňa to, že po smrti manžela poručiťky sa žalovaná voči poručiťke začala správať menej úctivo a miestami až agresívne a ponižujúco. Vyústilo to až k tomu, že poručiťka krátko pred svojou smrťou pred žalobkyňou a jej manželom plakala a prosila ju o to, aby k nej jej sestra (žalovaná) už viac nechodila. Žalobkyňa je v tejto spojitosti presvedčená o tom, že presne tak nevhodne a direktívne, ako sa k poručiťke žalovaná postupom času začala správať, tak presne takto direktívne a „nanútene“ s najväčšou pravdepodobnosťou došlo aj k prevodu vlastníckeho práva k bytu zo strany poručiťky na žalovanú, tzn. bez toho, aby to bolo skutočnou slobodnou vôľou poručiťky. V tejto súvislosti žalobkyňa dáva do pozornosti súdu tiež to, že žalovaná t. č. pracovala, resp. vypomáhala v realitnej kancelárii C. E. A. – ANTreal, Maybaumova 18, 080 01 Prešov, IČO : 47 672 706, tzn. žalovaná (na rozdiel od žalobkyne) mala skúsenosti s prevodom nehnuteľného majetku. Za rozpor s dobrými mravmi žalobkyňa v danom prípade považuje to, že žalobkyňa s jej manželom a štyrmi deťmi prišli dňa 06.12.2019 pri výbuchu bytového domu na E. H. I. C. o bývanie a všetky svoje osobné veci, pretože t. č. bývali v predmetnom bytovom dome postihnutom výbuchom. Vzápätí na to si musela žalobkyňa so svojim manželom a štyrmi deťmi urýchlene hľadať náhradné a neskôr nové trvalé bývanie s tým, žalovaná t. č. žalobkyňi viackrát „naznačila“ obavu žalovanej z toho, že poručiťka daruje svoj byt žalobkyňi, ktorá o byt prišla pri výbuchu. Žalobkyňa však poručiťku o jej byt nikdy nepožiadala a našla si iné bývanie, no pri nazretí do katastra nehnuteľností je zrejmé, že práve v tom čase (tzn. v čase krátko po výbuchu bytového domu) muselo dôjsť k podpisu darovacej zmluvy medzi poručiťkou a žalovanou, čo je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, pretože jednak bola žalobkyňa t. č. v tragickej životnej situácii a ak by poručiťka naozaj chcela v tom čase „vyporiadavať“ svoj majetok, žalobkyňu by v takejto jej tragickej životnej situácii nikdy neopomenula a za ďalšie, žalovaná mala plnohodnotne zabezpečené svoje vlastné bývanie v jej vlastnom byte na G. H. J. X I. C.. Inak povedané, ak by poručiťka naozaj chcela t. č. darovať svoj byt len jednej zo svojich dcér - čo žalobkyňa dôrazne popiera a má za to, že poručiťka by istotne rovným dielom rozdelila obe svoje dcéry - nedarovala by svoj byt za vyššie opísanej tragickej životnej situácie na strane žalobkyne žalovanej, ale naopak skôr žalobkyňi. Opačný postup je v zjavnom rozpore s dobrými mravmi.

Okrem vyššie uvedeného vníma žalobkyňa ako rozpor s dobrými mravmi ďalej to, že poručiťke bola v roku 2018 diagnostikovaná rakovina žľazníka, ktorá od tohto momentu natrvalo poznačila ďalší život poručiťky s tým, že poručiťka rakovine žľazníka napokon dňa 20.05.2022 aj podľahla. Z toho je zrejmé, že k prevodu vlastníckeho práva k bytu zo strany poručiťky v prospech žalovanej došlo v relatívne krátkom období (z pohľadu veku poručiťky) po diagnostikovaní rakoviny žľazníka u poručiťky, čo tiež svedčí o tom, za akých rozporuplných podmienok k prevodu vlastníckeho práva k bytu došlo. Za rozpor s dobrými mravmi žalobkyňa v danom prípade považuje tiež to, že poručiťka z darovania bytu žalovanej nielenže nemala žiadny majetkový prospech (išlo o bezodplatný prevod vlastníckeho práva), ale navyše možno konštatovať, že poručiťka tým automaticky rozvratila rodinné vzťahy medzi svojimi dvomi dcérami a ich rodinami, čo by poručiťka dobrovoľne a pri plnom vedomí nikdy nespravila. Poručiťka mala rada obidve svoje deti a ich rodiny a nikdy by nedopustila, aby im krátko pred svojou smrťou dala podnet (prenechaním majetku len jednej dcére) k tomu, aby sa znepriatelili, rozhárali a súdili. S prihliadnutím na všetky vyššie opísané okolnosti je žalobkyňa neomylnne presvedčená o tom, že darovacia zmluva medzi poručiťkou a žalovanou, predmetom ktorej bol bezodplatný prevod vlastníckeho práva k bytu zo strany poručiťky v prospech žalovanej, je absolútne neplatným právnym úkonom podľa ustanovenia § 37 ods. 1 a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. a to pre absenciu slobodnej a vážnej vôle poručiťky a pre uskutočnenie tohto právneho úkonu v rozpore s dobrými mravmi.

Zároveň žalobkyňa žiadala vydanie neodkladného opatrenia v tom zmysle, že súd žalovanej zakáže previesť na tretie osoby, prenajať tretím osobám, založiť alebo zaťažiť právami tretích osôb nehnuteľnosť, ktorá je zapísaná v liste vlastníctva č. XXXXX, k. ú. C., obec C., okres C. a to byt

č. XX nachádzajúci sa na X. poschodí bytového domu s. č. XXXX, vchod č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcela K. L. J. XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.068 m², vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach bytového domu, spoločných zariadeniach bytového domu a na príslušenstve vo veľkosti XX/XXXX k celku. Toto neodkladné opatrenie malo trvať do právoplatného skončenia tohto súdneho konania o určenie, že vec patrí do dedičstva, ktoré je začaté na podklade tejto žaloby.

Uznesením tunajšieho súdu č. k. 16C46/2022-12 zo dňa 16.6.2022 súd vo vzťahu k neodkladnému opatreniu rozhodol tak že, žalovaný je povinný zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťou zapísanou na liste vlastníctva č. XXXXX, k. ú. C., obec C., okres C. a to byt č. XX nachádzajúci sa na X. poschodí bytového domu s. č. XXXX, vchod č. XX, ktorý je postavený na pozemku parcela K. L. J. XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.068 m², vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach bytového domu, spoločných zariadeniach bytového domu a na príslušenstve vo veľkosti XX/XXXX k celku, a to previesť na tretie osoby, prenajať tretím osobám, založiť alebo zaťažiť právami tretích osôb, a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Voči vyššie uvedenému uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia podala žalovaná odvolanie písomným podaním zo dňa 13.7.2022, ktorým sa zároveň vyjadrila k žalobe, a uviedla, že návrh žalobkyne je postavený na tom, že poručiiteľka nedarovala byť žalovanej dobrovoľne, ale stalo sa tak pod psychickým nátlakom zo strany žalovanej a navyše tiež v rozpore s dobrými mravmi. Za účelom vyvrátenia tvrdení žalobkyne je žalovaná nútená podrobnejšie opísať genézu tohto obdobia života matky – poručiiteľky. Poručiiteľka nadobudla predmetný byt na základe kúpnej zmluvy zo dňa 11.4.2018, a to z finančných prostriedkov získaných predajom rodičovského domu v M., ktorý predali po smrti otca.

Už pri predaji rodinného domu vznikli problémy, keď žalovaná s mamou zistili, že spoluvlastnícky podiel žalobkyne je zablokovaný súdnym exekútorom, a žalovaná bola nútená vyplatiť súdneho exekútora, aby sme rodinný dom mohli predať. Keďže som sa v tej istej dobe rozviedla, bývala som s mojimi dvomi deťmi v mesiaci júl až august u mamy na adrese E. XX. Od septembra 2018 až do januára 2019 som bývala s deťmi v podnájme na N. a následne som si kúpila na hypotéku byt na G. O. H. G.. Moja mama, už po kúpe svojho bytu prejavovala záujem byť previesť na moju osobu s vecným bremenom doživotného bývania, a to aj z obavy, že moja sestra – žalobkyňa, môže mať ďalšie dlhy, resp. do budúca jej ďalšie dlhy môžu vzniknúť. Zároveň mama vravela, že nemám chlapa, čo by sa o mňa a moje deti postaral a mala záujem mi do budúca pomôcť. Prihliadala aj na skutočnosť, že som na kúpu bytu brala hypotéku vo výške 55.000,-€, ktorú som po kúpe bytu navýšila za účelom úpravy bytu.

Žalobkyňa v tej dobe bývala so svojou rodinou tiež na ul. E., ale za mamou nezvykla chodiť, len keď mala mama sviatok, čo jej aj mama vyčítala, vravela, že zavolať a ozve sa len vtedy ak niečo potrebuje. Koncom roka 2018 poručiiteľka podstúpila operáciu, pri ktorej jej bol vyoperovaný žilník a obličky a po prepustení z nemocnica bola od konca októbra celý mesiac u žalovanej v podnájme na N., kde sa o ňu celodenne starala a čerpala OČR. Počas matinej asi mesačnej hospitalizácie v nemocnici, ju sestra navštívila v nemocnici len raz. Aj následne sa žalovaná o mamu starala, robila 2x, 3x týždenne nákupy a pravidelne ju navštevovala, chodila s ňou po vyšetreniach. V roku 2019 už mama začínala pravidelne spomínať, že chce na žalovanú previesť byt a následne dňa 13.11.2019 došlo k uzavretiu darovacej zmluvy a návrh na vklad bol podaný dňa 13.11.2019.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že k uzavretiu darovacej zmluvy ako aj k podaniu návrhu na vklad došlo pred 6.12.2019, t. j. pred dátumom výbuchu bytovky, v ktorej bývala žalobkyňa so svojou rodinou. Nakoľko k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo pred výbuchom bytovky, potom sa ako nepravdivé a klamlivé ukazuje tvrdenie žalobkyne: „Žalovaná t. č. žalobkyni viackrát naznačila obavu žalovanej z toho, že poručiiteľka daruje svoj byt žalobkyni, ktorá o byt prišla pri výbuchu“. Keďže k uzavretiu darovacej zmluvy došlo dňa 13.11.2019, potom nemožno prijať záver, že poručiiteľka konala v rozpore s dobrými mravmi, keď byt podarovala len jednej z dcér. Poručiiteľka v tom čase nemohla predsa vedieť, že v priebehu mesiaca príde žalobkyňa o svoj byt v dôsledku výbuch bytovky, a takúto skutočnosť by ani pri najvyššej opatrnosti nemohla predpokladať.

Po výbuchu bytovky bývala žalobkyňa so svojou rodinou u žalovanej na G. a snažila sa jej pomôcť akýmkoľvek spôsobom, aj zbierkami na žalovanej pracovisku. Asi po týždni pobytu u žalovanej si žalobkyňa s rodinou prenajali rodinný dom v M. a odsťahovali sa, tam bývali niekoľko mesiacov. Otázkou svojho následného bývania vyriešila žalobkyňa s manželom kúpou stavebného pozemku v D. a postavením rodinného domu, kde sa v januári 2021, po narodení štvrtého dieťaťa aj nastahovali.

Predmetné bývanie si zabezpečili z odškodnenia a zbierok vykonaných pre majiteľov bytov vo vybuchnutej bytovke a nehnuteľnosti nie sú zaťažené právami tretích osôb. Po celú tu dobu žalovaná naďalej zabezpečovala pravidelnú starostlivosť o mamu, ktorej medzičasom diagnostikovali nádor obličky a druhotný nádor pľúc. Mama začala byť niekedy na prelome marec/apríl anemická a začala metastázovať. V tom období bola žalovaná u mamy každodenne, večer chodila po dohode k mame aj žalobkyňa na 15-20 min. Vždy chodila bez muža, ktorý ju zatiaľ čakal vonku. Boli to približne posledné 3 týždne pred smrťou mamy, kedy žalovaná u mamy aj prespávala. Preto žalovanej nie je zrejmé, kedy by sa údajne mal muž žalobkyne nachádzať v byte. Napriek všetkej starostlivosti o matku, jej zdravotný servis a starostlivosť o domácnosť, žalobkyňa, v snahe získať byt, prácu žalovanej a starostlivosť aj kriminalizovala, keď na žalovanú podala trestné oznámenie o podozrení zo spáchania prečinu usmrtienia ich mamy. V súčasnosti sa vedie konanie na OR PZ SR Prešov pod sp. zn. ČVS: ORP-560/1-VYS-PO-2022, kde žalovaná absolvovala takmer trojhodinový výsluch a vyjadrovala sa k fotodokumentácii predloženej jej sestrou – žalobkyňou.

Uznesením KS PO č. k. 17Co/49/2022-39 zo dňa 25.8.2022 odvolací súd rozhodol tak, že zmenil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23.9.2022.

Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, svedka, ako aj dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním že, na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 4 sa nachádza výpis z LV č. XXXXX, k. ú. C., obec C., P. C., O. J. Q. X je výpis z LV č. XXXXX, k. ú. C., obec C., okres C. na č. I. 7 je úmrtný list poručiťky F. G., R. L., na č. I. 12 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 16C/46/2022-12 zo dňa 16.6.2022, ktorým súd vyhovel návrhu na NO, na č. I. 16 a nasl. sa nachádza odvolanie voči vyššie uvedenému uzneseniu o nariadení NO, na č. I. 19 sa nachádza kúpna zmluva medzi predávajúcim S. L., R. L. a kupujúcim F. G., R. L., na č. I. 20 je zmluva o prevode vlastníctva bytu medzi predávajúcim C. G. L. a kupujúcim E. F., R. G., na č. I. 24 sa nachádza darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi darujúcou F. G., R. L. a obdarovanou E. F., R. G. (žalovanou v tomto konaní), na č. I. 27 sa nachádza návrh na vklad vo vzťahu k predmetnej vyššie uvedenej darovacej zmluve, na č. I. 28 je výpis z LV č. XXXX, k. ú. D., obec D., okres C., na č. I. 29 je výpis z LV č. XXXX, k. ú. D., obec D., okres C., na č. I. 30 je predvolanie svedka (žalovanej) z Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície zo dňa 20.6.2022, na č. I. 35 je vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovanej vo vzťahu k predmetnému NO, na č. I. 39 a nasl. je uznesenie KS PO č. k. 17Co/49/2022-39 zo dňa 25.8.2022, pričom zistil tento skutkový stav:

Z výpisu z LV č. XXXXX, k. ú. C., obec C., okres C. vyplýva, že žalovaná je vlastníkom v celosti bytu č. XX, vchod č. X, na X. poschodí, so súp. č. XXXX, na ulici G., s podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel k pozemku v pomere XX/XXXX a rovnako tak je postavenom na parcele č. XXXXX/XXX o výmere 756 m².

Z výpisu z LV č. XXXXX, k. ú. C., obec C., okres C. vyplýva, že žalovaná je vlastníkom v celosti bytu č. XX, nachádzajúcom sa na X. poschodí, vchod č. XX, s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu na príslušenstve v podiele XX/XXXX s tým, že na tomto byte viazlo vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania bytu.

Z úmrtného listu zapísaného v knihe úmrtí Matričného úradu Prešov, zv. XX, ročník XXXX, str. XX, por. č. XXX je uvedené, že XX.X.XXXX došlo k úmrtiu F. G., R. L., nar. XX.X.XXXX.

Z darovacej zmluvy uzatvorenej medzi darujúcou F. G., R. L. a obdarovanou E. F., R. G. zo dňa 11.11.2019 vyplýva, že darujúca darovala obdarovanej byt č. XX, vchod č. XX, nachádzajúci sa na X. poschodí bytového domu so súp. č. XXXX, postavenom na parcele registra CKN č. XXXX v C., na ulici E., zapísaný v LV č. XXXXX, k. ú. C., na v spoluvlastníckom podiele 1/1, ako aj spoluvlastnícky podiel o veľkosti pomeru podlahovej plochy bytu k podlahovej ploche všetkých bytov v dome v podiele XX/

XXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve zapísaného v LV č. XXXXX, k. ú. C.. Obdarovaná dar prijala do svojho výlučného vlastníctva.

Návrh na vklad k vyššie uvedenému bytu prevádzaného darovacou zmluvou bol podaný 13.11.2019.

Na pojednávaní konanom 14.2.2023 právny zástupca žalobkyne uviedol, že naliehavý právny záujem žalobkyne vyplýva z toho, že v prípade úspechu by sa stala eventuálnou dedičkou. Poukázal na rozhodujúce skutočnosti v tom zmysle, že poručiiteľka by nikdy slobodne a vážne bez ďalšieho previedla svoju jedinú nehnuteľnosť, teda hodnotnejší majetok, ktorý mala len jednej z dcér, nakoľko mala dobrý vzťah k obidvom dcéram a nechcela, aby nastal medzi nimi rozvrat v ľudskej rovine. Darovacia zmluva je podľa jeho právneho názoru absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 37 ods. 1 OZ. Uviedol, že poručiiteľka nikdy neprejavila vôľu darovať svoj jediný hodnotný majetok len jednej zo svojich dcér. Za rozpor s dobrými mravmi považoval samotný rozvrat vzťahov medzi stranami sporu, ktoré sú sestry. Navrhol žalobe vyhovieť. Záverom ešte konštatoval, že žiada odročiť pojednávanie za účelom doplnenia dokazovania vo vzťahu k výsluchu svedkov – nakoľko práve rodinní príbuzní by mohli svedeckými výpoveďami preukázať to, že poručiiteľka by nepreviedla dobrovoľne a slobodne svoju nehnuteľnosť len na žalovanú, a po doplnení dokazovania žalobe vyhovieť.

Žalobkyňa na tomto pojednávaní vypovedala, že je presvedčená o tom, že ich mama by nedarovala byt iba sestre. Uviedla, že po smrti otca sestra zmenila správanie, nakoľko pre seba chcela svoj podiel dedičstva z rodinného domu v M.. Uviedla, že mama im nechala každej po polovici z tohto rodinného domu. Poukázala na to, že sestra sa podľa jej názoru správala k matke arogantne, ponižovala ju a brala ju len ako upratovačku so základným vzdelaním. Uviedla, že po predaji rodinného domu mama bývala 3 mesiace u žalobkyne. Záverom ešte poukázala, že keď bola ich matka u nich už v rodinnom dome v D., tak sa sestra mala negatívne vyjadrovať k prebaľovaniu ich matky a žalobkyňa ďalej uviedla, že mama jej za života viackrát uviedla, že byt by si mali so sestrou rozdeliť na polovicu, pričom po novembri 2019, kedy už došlo k darovaniu predmetného bytu z poručiiteľky na žalovanú mala matka obidvoch strán sporu uviesť, že byt si majú rozdeliť na polovicu, pričom to uviedla viackrát a mali by sa rozdeliť pre prípad, že by sa s ňou niečo stalo. Vypovedala, že u nebohej mamy boli často, každý víkend aj s deťmi, nakoľko manžel pracoval mimo Slovenska. Vzťah svojej sestry a matkou označila ako celkom dobrý aj keď sestra viackrát mame naznačila, že po smrti otca v tomto svete by bola „stratená“, pričom spomenula aj situáciu v banke, kde žalovaná mala kritizovať svoju mamu, že sa nevie ani elektronicky podpísať. Konkretizovala, že matka spomínala aj pred novembrom 2019 aj potom po novembri 2019 po podpise darovacej zmluvy so žalovanou, že byt si po prípadnej smrti majú rozdeliť napoly. Rozprávali sa so sestrou o byte zhruba 2 roky pred maminou smrťou, avšak to, že byt nebude predmetom dedičstva, resp. že bol darovaný žalovanej, pričom uvedenú skutočnosť sa dozvedela až v deň smrti matky. Nepochybnila, že čo sa týka zdravotnej starostlivosti o nebohú matku, túto zabezpečovala jej sestra – žalovaná.

Na tomto pojednávaní právny zástupca žalovanej uviedol, že darovacia zmluva je platný právny úkon. Uviedol, že zákon nijak neobmedzuje nakladanie fyzickej osoby so svojím majetkom tak ako tomu bolo v tomto prípade, ale na ilustráciu uviedol, že ak by sa takto pristupovalo v situáciách, že rodičia darujú nejaký majetok niektorým svojím deťom bolo by potrebné „riešiť takto pol Slovenska“. Čo sa týka navrhovaného výsluchu svedkov, ktorých požadovala žalujúca strana, uviedol, že ide o súrodencov s nebohým otcom strán sporu (zomrel v roku 2016), pričom tieto osoby neudržiavali bližšie styky v rámci celej rodiny a teda ich výpoveď mal za neopodstatnenú. Poukázal na to, že samotná žaloba bola v princípe postavená na tom, že nehnuteľnosť mala byť darovaná žalovanej po páde bytovky na ulici E., avšak bolo v konaní jednoznačne preukázané, že k prevodu bytu po poručiiteľke došlo pred výbuchom tejto bytovky. Ak by tomu bolo povedzme po výbuchu bytovky, možno by to zakladalo nejaký nárok vo vzťahu k dobrým mravom, avšak tomuto tak v danom prípade nebolo. Uviedol, že žalobkyňa nepredložila žiaden konkrétny dôkaz, že darovacia zmluva by mala byť uzatvorená pod nátlakom, alebo neslobodne vo vzťahu k poručiiteľke. Čo sa týka výsluchu svedkov tento považoval za nadbytočný a irelevantný, nakoľko dané osoby sa nestýkali s poručiiteľkou minimálne od smrti jej manžela, čo je niekoľko rokov. Navrhol žalobu zamietnuť a nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

Žalovaná na tomto pojednávaní uviedla, že po ochorení mamy, navštevovala lekárov a zabezpečovala aj potrebnú zdravotnú starostlivosť. Konštatovala, že nikdy sa k matke nesprávala neúctivo a poukázala aj na to, že sestra po operácii navštívila ich mamu v nemocnici len raz, hoci ju matka často spomínala a dožadovala sa návštevy. Poukázala aj na to, že jej sestra, teda žalobkyňa, matku alebo aj ju ako žalovanú len prezvávala, pričom matka sa mala sťažovať, že zavolá len keď niečo potrebuje. Uviedla, že mama jej mala povedať, teda žalovanej, že keď sa o ňu stará, tak teda preto jej daruje tento byt, keďže v tom čase už mala hypotéku a bola rozvedená. Ešte poukázala na to, že pri predaji rodinného domu v M. boli určité dlhy na strane žalobkyne a preto matka mala obavu, aby žalovaná nemala do budúcnosti finančné problémy. Vypovedala, že v čase darovania bytu mala síce zabezpečené vlastné bývanie, avšak na predmetnom byte na G. ulici už v tom čase mala hypotekárny úver. Darovaciu zmluvu robil mediátor, ktorý jej ju následne preposlal, potom išli s matkou k notárovi osvedčiť podpis a následne sa to zavkladovalo na katastri. Matka nepovedala sestre – žalobkyňi o darovaní bytu chcela mať kľud, žalovaná tak tiež neurobila a mama mala možno aj obavu, aby jej sestra nevyvolávala. Pred žalovanou sa nikdy nezmienila, že byt by sa mal nejakým spôsobom deliť.

Svedok Q. B. – manžel žalobkyne, vypovedal, že určite by matka strán sporu nepreviedla byt len na žalovanú, nakoľko veľakrát sa o tom rozprávali, keď ešte poručiťka bola na návšteve v ich dome. Dcéry poručiťka vnímala rovnako ako jednu, tak aj druhú, avšak uviedol, že bol prítomný v situácii, kde mala žalovaná na svoju matku „vyskočiť“ verbálne. Nebohá svokra sa mala vyjadriť, že žalobkyňa si má dokončiť dom v D. a byt by sa mal rozdeliť. Žalovaná sa mala vyjadriť, že by sestru – žalobkyňu o majetok nikdy neobrala, pričom v deň smrti ich matky mala uviesť, že byt jej bol darovaný.

Súd prvej inštancie na základe vyššie zisteného skutkového stavu právne uzatvára:

Podľa čl. 20 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa § 123 OZ vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 38 ods. 2 OZ takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťka.

Podľa § 461 ods. 1 OZ dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

Podľa § 461 ods. 2 OZ ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona. Podľa § 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prvej skupine dedia poručiťelove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom.

S ohľadom na vyššie zistený skutkový stav ako aj citované právne ustanovenia súd prvej inštancie konštatuje nasledovné:

Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

Dôležitou otázkou tohto konania je teda okrem iného hodnotenie súkromnej listiny, t. j. darovacej zmluvy zo dňa 11.11.2019 uzavretej medzi žalovanou (obdarovanou) a poručiťelkou F. G., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX (darcom). To, či obsah listiny, v tomto prípade darovacej zmluvy, zodpovedá skutočnosti, teda či táto je pravdivá, posúdi súd na základe výsledkov dokazovania, a to spravidla nepriamo. Nedokazuje sa totiž pravdivosť listiny, ale právne významné skutočnosti, o ktorých existencii svedčí i listina. Ak by žalobkyňa tvrdila, že skutočnosti uvádzané v listine nie sú pravdivé, je na nej, aby toto tvrdenie, z ktorého vyvodzuje pre seba nepriaznivé následky, taktiež dokázala.

To, že žalobkyňa tvrdila, že je presvedčená o tom, že matka by nedarovala byť len jednej z dcér, nestačí na preukázanie neplatnosti darovacej zmluvy. Matka strán sporu – poručiťelka, bola v čase darovania plne spôsobilá na právne úkony, resp. jej spôsobilosť nebola relevantne spochybnená.

Žalovaná tým, že predložila fotokópiu darovacej zmluvy medzi ňou a poručiťelkou F. G. s osvedčeným podpisom darcu, vychádzajúc zo všeobecných pravidiel o dôkaznom bremene, toto dôkazné bremeno aj uniesla, nakoľko súd konštatuje, že všeobecná skúsenosť je taká, že čo je písané, je dané, pričom by odporovalo bežnej skúsenosti, pokiaľ by niekto podpísal písomnosť s právne záväzným obsahom, ktorý navyše môže mať pre neho nepriaznivé následky, keby obsah takejto listiny nebol pravdivý. Vzhľadom k tomu, že k uzatvoreniu zmluvy dochádza spravidla bez svedkov, predstavovala by uloženie dôkazného bremena strane, ktorá sa listiny dovoľáva, vo väčšine prípadov nesplniteľnú úlohu (probatio diabolica).

S ohľadom na uvedené mal preto súd prvej inštancie za to, že predmetná darovacia zmluva je platným právnym úkonom. Nebolo žiadnym dôkazom preukázané, a napokon ani tvrdené, že by poručiťelka v rozhodnom čase pri podpise darovacej zmluvy trpela nejakým psychickým ochorením, resp. by sa nebola schopná z vlastnej vôle slobodne a zodpovedne rozhodovať.

To, či poručiťelka (darkyňa) podľa názoru žalobkyne „uprednostnila“ jednu z dcér pri darovaní nehnuteľnosti je z právneho hľadiska v zásade bez významu. Ak by chcela poručiťelka, aby byť bol predmetom dedenia, resp. aby bol vlastnícky prevedený v podieloch na obe dcéry, bola by tak

nepochybne učinila a neuzatvorila by darovaciu zmluvu so žalovanou. Nestačí, ako už bolo uvedené, v danom prípade presvedčenie žalobkyne, resp. svedka, že poručiiteľka chcela byť rozdelená pre obe dcéry, keď uzavretá darovaciu zmluva tomuto nesvedčí.

To, že žalovaná neoboznámila svoju sestru o darovaní bytu matkou, sporné nebolo a samo osebe to ani nie je zákonná povinnosť obdarovaného. Uvedené konanie/nekonanie má však spôsobilosť naštrbiť vzťahy medzi stranami sporu – sestrami, ako je tomu aj v danej veci.

Nebolo nutné vzhľadom na vývoj sporu zaoberať sa časom uzatvorenia darovacej zmluvy vo vzťahu k výbuchu bytovky, keďže samotná žalobkyňa po ozrejmení uviedla, že darovanie bolo realizované cca 3 týždne pred výbuchom bytovky na E. ulici, išlo o dej náhodný, ktorý samozrejme nikto nemohol vopred predpokladať, teda kontext dobrých mravov nebol vo vzťahu k tejto skutočnosti nijako naplnený.

Čo sa týka zamietnutia návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom ďalších svedkov navrhovaných žalujúcou stranou, súd prvej inštancie mal za to, že odročenie pojednávania z tohto dôvodu by bolo neúčelné a spôsobilé by len ďalšie trovy, prípadne prieťahy v konaní a následne len oddialenie meritórneho rozhodnutia, Navrhovaní svedkovia neboli prítomní pri uzatváraní darovacej zmluvy medzi poručiiteľkou a žalovanou, preto ich výpoveď by bola nadbytočná, nehospodárna a vo vzťahu k platne uzavretej darovacej zmluve aj právne irelevantná.

Na tomto mieste súd považuje za nevyhnutné dať do pozornosti obidvoch sporových strán, že pri posudzovaní súdnej veci dospel k záveru, že problém medzi sporovými stranami je inde (vzťah medzi sestrami) a predmetná kauza je len jedným z jeho prejavov. Je na stranách sporu, aby si uvedomili, že ich skutočný problém vzájomného spolužitia vyplýva zo vzájomnej animozity najmä vo vzťahu k majetkovým otázkam, pričom uvedené nedokáže vyriešiť žiadny štátny orgán svojim autoritatívnym výrokom. Žiadne rozhodnutie orgánu verejnej moci stranám sporu nedokáže zabezpečiť pokojné a harmonické vzťahy medzi príbuznými. Nastolenie optimálnej klímy, resp. aspoň znesiteľnosti spolužitia vo vzťahoch je výlučnou záležitosťou samotných strán sporu. Súd ako štátny orgán môže len apelovať na to, aby sa strany sporu zamysleli nad tým, či im stojí za to venovať svoj čas vytváraniu a životu sporu. Ani v tomto spore nie je nikto víťazom, ale obidve strany sú tými, ktorí stratili mnoho času, či už útokmi alebo snahou brániť sa proti nim. Žiaden výsledok deklarujúci „kto má pravdu“, vzťahový problém nevyrieši.

Vo všeobecnosti platí, že v medziľudských vzťahoch akéhokoľvek charakteru od druhého môže každý spravodlivo žiadať len to, čo je schopný a hlavne ochotný poskytnúť sám. Ak niekto požaduje pokoj tak musí i sám prispieť k jeho vytvoreniu. Inak sa nevyhneme bludnému kruhu negatívnych reakcií, či odplát (princíp tálionu), ktoré nikdy nič nevyriešia, ale len graduujú nežiaduci stav, ktorý bol vytvorený. Je na každom, aký modus spolužitia zvolí, resp. nastaví. V tomto ohľade existujú v zásade minimálne dve možnosti - buď nájsť spôsob ako s druhými vychádzať a eliminovať riziko vzniku konfliktných situácií alebo negatívne reakcie vyhocovať. Ďalšou zákonitosťou života v spoločnosti je, že každý zodpovedá len za seba - za svoje reakcie, nie za reakcie druhých. V neposlednom rade treba mať tiež na pamäti, že nikto nedokáže ovplyvniť všetko to, čo sa mu deje, môže však ovplyvniť a ovplyvňuje to, akým spôsobom na to reaguje.

V nadväznosti na uvedené súd apeluje na obidve strany, aby zväziac vlastné hodnoty a priority, zvlášť v situácii, že nejde o „cudzí“ strany sporu, ale o blízky príbuzný – sestry, riešili všetky problémové situácie zmierlivo a snažili sa o to nájsť kompromisy, ktoré im zabezpečia pokojné vzťahy minimálne na úrovni slušného správania sa a tolerovania toho druhého.

Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobkyňa nebola v konaní úspešná, preto má žalovaná voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.